

احکام روابط

روابط زن و مرد یکی از مسائلی است که شناخت صحیح احکام و آداب اسلامی در این زمینه و عمل به آن ها ضامن سلامت فرد و جامعه است.

در این بخش برای تعیین وظیفه ی هر یک از خوانندگان گرامی، سعی شده است، پرسش هایی پیرامون روابط و مسائل جانبی آن که از اهمیّت ویژه ای برخوردار است انتخاب شود و نظرات مراجع عالی قدر در ذیل آن درج گردد. احکام مطرح شده در این بخش عبارتند از:

1. احکام صحبت کردن؛ 2. احکام نگاه ها؛ 3. احکام تماس ها؛ 4. احکام ازدواج .

احکام صحبت کردن

صحبت کردن مرد با زن نامحرم چه حکمی دار

مردها می توانند با نامحرم با شرایط ذیل صحبت کنند:^[1]

1. به قصد لذت و ریبه نباشد؛ 2. با این صحبت کردن، به گناه آلوده نشوند.

آیات عظام: فاضل، گلپایگانی و مکارم: عروه، نکاح، با استفاده از مسئله ی 39.

امام: تحریر الوسیله، نکاح، مسئله ی 29.

بهجت: توضیح المسائل، با استفاده از مسئله ی 1936.

سیستانی: منهاج الصالحین، نکاح، با استفاده مسئله ی 29.

فاضل: جامع المسائل، ج 1، سؤال 1718.

خامنه ای: با استفاده از استفتائات، ج 1، س 1095، ص 342، استفتائات ج 2، ص 85، مسئله ی 240.

صحبت کردن مرد با نامحرم بدون لذت و احتمال گناه چگونه است؟

صحبت کردن با نامحرم در غیر مورد ضرورت، مکروه است، خصوصا اگر مخاطب، جوان باشد.

آیات عظام: امام، فاضل، گلپایگانی و مکارم، عروه؛ نکاح، مسئله ی 39.

امام: تحریر، نکاح، مسئله ی 29 و استفتا.

گلپایگانی: مجمع المسائل، ج 2، با استفاده از سؤال 645.

شرایطی به واسطه ی صحبت کردن با نامحرم، اگر انسان با رعایت موازین اسلامی، باز هم در

و لذت کند اشکال دارد؟ مثل دانشجوی هم کلاسی، در خودش احساس تغییر

اگر مردی بداند چنانچه با نامحرمی صحبت کند به گناه خواهد افتاد، نباید با او صحبت کند؛ خواه زن به گونه ای

صحبت کند که مرد را به گناه بیندازد یا درباره ی مطلبی صحبت کند که مرد به گناه بیفتد.

آیات عظام: امام، سیستانی، فاضل، گلپایگانی و مکارم، با استفاده از مدارک مسئله ی قبل.

بهبخت: توضیح المسائل، با استفاده از مسئله 1936.

خامنه ای: با استفاده از استفتائات ج 1، ص 342، مسئله ی 1095، و استفتائات ج 2، مسئله 240.

آیا سخن گفتن و شوخی نمودن با زن نامحرم حرام است

صحبت کردن با هر کسی درباره ی هر چیزی از روی شهوت و لذت جایز نیست (مگر با همسر).

آیات عظام: امام، فاضل، گلپایگانی و مکارم، عروه نکاح، با استفاده از مسئله ی 39.

امام: تحریر، نکاح، مسئله ی 29.

اراکي: استفتاء.

سیستانی: منهج الصالحین، نکاح، مسئله ی 29.

سخن گفتن زن ها با مرد نامحرم چه حکمی دارد؟

خانم ها می توانند با نامحرم صحبت کنند؛ مشروط بر آن که:

1. به قصد لذت و ریبه نباشد؛ 2. صدای خود را ترقیق و تلطیف نکنند؛

3. خوف افتنان^[2] نباشد.

آیات عظام: امام، فاضل، گلپایگانی، مکارم، عروه، نکاح، با استفاده از مسئله ی 39.

امام: تحریر نکاح مسئله ی 29.

سیستانی: منهج الصالحین، نکاح، مسئله ی 29.

خامنه ای: با استفاده از استفتاءات، ج 1، ص 342، مسئله ی 1095.

آیا هم صحبت شدن زن ها با مرد نامحرم بدون قصد لذت اشکال دارد

صحبت کردن خانم ها با نامحرم به غیر ضرورت مکروه است.

آیات عظام: امام، فاضل گلپایگانی و مکارم، مدارک قبل.

برخی از خانم ها در صحبت با دیگران بسیار با نرمی صحبت می کنند؟ لطفاً حکم آن را بیان

کنید؟

خانم ها نباید در هنگام صحبت کردن با نامحرم، صدای خود را رقیق و نازک کنند؛ به گونه ای که اگر در دل مخاطب

مرضی باشد، او را به خود جلب کند. اگر چه درباره ی مطالبی عادی صحبت کنند.

آیات عظام: امام، اراکی، سیستانی، فاضل، گلپایگانی و مکارم، مدارک مسئله ی قبل.

نامه نگاری با نامحرم و طرح مسائل عشقی یا شهوانی در نامه چه حکمی دارد؟

آیات عظام: اراکی: از هر کاری که موجب مفسده است اجتناب شود.

گلپایگانی: جایز نیست.

احکام نگاه به نامحرم

نگاه مرد به زن مسلمان با چه شرایطی جایز است؟

اگر خانم مسلمان کاملاً حجاب خود را رعایت کرده باشد نگاه کردن به وجه و کفین او برای مرد با شرایط ذیل اشکال

ندارد:

1. وجه و کفین زینت نشده باشد؛ 2. نگاه به قصد لذت و ریبه نباشد.

آیات عظام: امام: عروه، نکاح، مسئله ی 31؛ تحریر، نکاح، مسئله ی 18؛ استفتاء و توضیح المسائل، مسئله ی

2433

اراکي: توضیح المسائل، مسئله ی 2447 و استفتاء.

بهجت: استفتاء.

آیه الله تبریزی: زینت در وجه و کفین، اگر از قبیل انگشتر متعارف و اصلاح صورت (بند انداختن) و سرمه ای باشد که

حتی در زن های پیر متعارف است، پوشاندن آن بر زن واجب نیست و نگاه کردن مرد به آن هم اگر التذاذی نباشد. مانع

ندارد. استفتاء.

آیه الله سیستانی: به طور کلی اگر نامحرم مسلمان است و حجاب خود را رعایت کرده است یا رعایت نکرده و در صورتی که او را امر به حجاب کنیم رعایت می کند، نگاه کردن به وجه و کفین او بدون لذت و ریبه اشکالی ندارد. اگر چه بنا بر احتیاط مستحب بهتر است از نگاه کردن به وجه و کفین پرهیز کرد.

منهاج الصالحین، نکاح، مسائل 14 و 26؛ توضیح المسائل، مسائل 2442 و 2443.

آیه الله گلپایگانی: بنابر احتیاط واجب، جایز نیست حتی به وجه و کفین نامحرم نگاه کرد؛ چه زینت داشته باشد چه نداشته باشد.

در نتیجه مردان نمی توانند به صورت و دست زنانی که به طور کامل حجاب خود را رعایت نکرده اند، نگاه کنند؛ مانند آن که زنی مقداری از مویش پیدا باشد و یا این که لباس آستین کوتاه پوشیده باشد و یا بازو یا مچ دست او پوشیده نباشد.

نگاه مرد به دست و صورت زن نامحرم، حرام است؟

نگاه کردن به نامحرم به قصد لذت و شهوترانی حرام است؛ اگر چه وجه و کفین و یا به حجم بدن او باشد.

آیات عظام: امام، اراکی، فاضل، گلپایگانی، و مکارم: عروه، نکاح، مسئله ی 31.

بهبخت: توضیح المسائل، مسئله ی 1931.

تبریزی: توضیح المسائل، مسئله ی 2442.

سیستانی: توضیح المسائل، با استفاده از مسائل 2442 و 2443؛ و منهاج الصالحین، نکاح، مسئله ی 14.

فاضل: توضیح المسائل، مسئله ی 2501.

بعضی مردان مؤمن در دبیرستان ها و یا غیر آن به زنان مسلمان درس می دهند، طبیعتاً مرد

مجبور است مطالب درس را بر روی تخته سیاه بنویسد و خانم ها نیز همان گونه که معمول است به

دست و صورت استاد خود نگاه می کنند، البته بدون قصد لذت و ریبه. آیا این نگاه کردن جایز

است؟

نگاه کردن خانم ها به وجه و کفین و مواضعی که مردان به طور متعارف نمی پوشانند، بدون لذت و ریبه اشکالی ندارد.

آیات عظام: امام، فاضل، گپایگانی و مکارم: عروه، نکاح، با استفاده از مسئله ی 51.

امام: تحریر، نکاح با استفاده از مسئله ی 19؛ توضیح المسائل، مسئله ی 2433 و استفتاء.

اراکی: توضیح المسائل، با استفاده از مسئله ی 2447 و استفتاء.

آیه الله بهجت: نگاه کردن زن به بدن نامحرم، بنابر احتیاط واجب حرام است، اما جواز نگاه کردن زن به قسمتی از بدن

مرد نامحرم که غالباً باز است، مثل سر، خالی از وجه نیست؛ مگر این که این نگاه کردن، کمک به معصیت باشد.

توضیح المسائل، مسئله ی 1933.

آیا زن می تواند به بدن مردی که کاملاً پوشیده نیست، مثل آن که با لباس آستین کوتاه و یا

ورزشی است، نگاه کند؟

نگاه کردن زن ها به بدن مرد نامحرم به استثنای وجه و کفین و مقداری که بطور معتاد مردان نمی پوشانند، حرام

است.

آیات عظام: امام: عروه، نکاح با استفاده از مسئله ی 31; تحریر، نکاح مسئله ی 19; و توضیح المسائل، مسئله ی 2433; و استفتاء.

اراکى: توضیح المسائل، مسئله ی 2447 و استفتاء.

تبریزی: استفتاء.

سیستانی: توضیح المسائل، مسئله ی 2442.

گلپایگانی: توضیح المسائل، مسئله ی 2442; مجمع المسائل، ج 2، سؤال 644; و استفتاء.

مکارم: توضیح المسائل، مسئله 2080.

بهجت: توضیح المسائل، مسئله ی 1933.

فاضل: نگاه کردن زن به مرد نامحرم به استثنای وجه و کفین حرام است.

عروه، نکاح، مسئله ی 31; و توضیح المسائل مسئله ی 2501.

در نتیجه: دیدن موی سر و صورت، دست ها تا مچ و پاها تا قوزک و گردن مردان نامحرم برای زن ها اشکالی ندارد،

مشروط به آن که به قصد لذت و ریبه نباشد.

هم چنین خانم ها نمی توانند برای تماشای مسابقات ورزشی که آقایان در آن ها پوشش کافی ندارند، مانند شنا، کشتی،

وزنه برداری، فوتبال و... به اماکن ورزشی بروند.

نگاه زن به دست و صورت مرد نامحرم چگونه است؟

نگاه کردن به بدن نامحرم حتی به وجه و کفین او به قصد لذت و یا با ترس به مفسده افتادن حرام است.

آیات عظام: امام، اراکی، فاضل و مکارم: عروه، ستر و ساتر، قبل از مسئله ی 1.

بہجت: توضیح المسائل، با استفاده از مسئله ی 1932.

تبریزی: توضیح المسائل، مسئله ی 2442.

سیستانی: توضیح المسائل، مسئله ی 2442.

فاضل: توضیح المسائل، مسئله ی 2501.

اراکي و گلپایگانی: استفتاء.

توجه: بین عدم جواز نگاه به بدن مرد نامحرم با وجوب پوشش مرد هیچ ملازمه ای نیست؛ یعنی اگر چه بر مرد واجب نیست خود را بیوشاند، اما بر خانم ها واجب است نگاه نکنند.

نگاه به عکس و فیلم

آیا نگاه کردن به عکس کسانی که برای انسان جالب است اشکال دارد؟

نگاه کردن به هر عکسی به قصد لذت حرام است؛ خواه عکس مرد باشد یا زن، محرم باشد یا نامحرم، عکس انسان باشد یا غیر آن (از این حکم عکس همسر استثنا است).

آیات عظام: امام، اراکی، بہجت، تبریزی، سیستانی، فاضل، گلپایگانی و مکارم: استفتاء.

اراکي: توضیح المسائل، با استفاده از مسئله ی 2453.

سیستانی: منہاج الصالحین، نکاح، مسئله ی 27.

آیا خرید و فروش عکس های مبتذل حرام است؟ اگر کسی تعدادی را داشته باشد چه کار کند؟

خرید و فروش و نگهداری عکس های مبتذل حرام است و باید آن ها را از بین برد.

آیات عظام: امام، اراکی و گلپایگانی: استفتاء.

نگاه به تصویر زن ها و مردها که از تلویزیون و سینما پخش می شود چگونه است؟

فیلمی که به طور مستقیم پخش می شود، حکم انسان زنده را دارد و اگر به طور غیر مستقیم پخش می شود حکم عکس را دارد.

امام: استفتاء در کتاب احکام بانوان، محمد وحیدی، سؤال 42، ص 32.

آیات عظام: **اراکی فاضل و گلپایگانی**: فیلم اعم از مستقیم یا غیر مستقیم حکم عکس را دارد. استفتاء.

بنابراین، بنابر فتوای آقای اراکی دیدن فیلم زنان نامحرم برای مردان اشکالی ندارد، اگر چه آن ها را بشناسد؛ مشروط به آن که به قصد لذت و ریه نباشد و انسان نترسد که به گناه بیفتد (با همان تفصیلی که گذشت.) و بنابر فتوای آقای گلپایگانی دیدن فیلم زنان نامحرم برای مردان در صورتی که آن ها را نمی شناسند، بنابر احتیاط مستحب و اگر می شناسد بنابر احتیاط واجب جایز نیست. به همان تفصیلی که گذشت.

آیه الله بهجت: دیدن نامحرم از طریق تلویزیون و شنیدن صدای آن ها، اگر مقرون به فساد و ریه باشد اشکال دارد.

توضیح المسائل، مسائل متفرقه، مسئله ی 2.

آیه الله خامنه ای: بنابر احتیاط واجب در پخش مستقیم به زنان بی حجاب نگاه نشود.

استفتائات ج 2، مسئله 102.

در نتیجه: اگر فیلمی به طور مستقیم پخش شود، نگاه به آن فیلم همان احکام نگاه کردن به انسان زنده را دارد؛ بنابراین مردان نمی توانند به غیر از وجه و کفین زنان نامحرم - آن هم با شرایطی که ذکر شد - نگاه کنند و هم چنین خانم ها نمی توانند به بدن مردان که در فیلم های ورزشی یا غیر آن که به طور مستقیم پخش می شود، نگاه کنند.

یا فیلمهای جنسی بدون شهوت جایز است؟ آیا نگاه کردن به عکسهای زنان برهنه و

آیه الله گلپایگانی: جایز نیست؛ زیرا نگاه کردن این عکس ها و فیلم ها غالباً دارای آثار فتنه و فساد اخلاق است.

ارشاد السائل، سؤال 462.

آیه الله خامنه ای: از آن جا که نگاه به تصویرهای مبتدلی که محرک شهوت است، غالباً از نگاه شهوانی جدا نیست؛

لذا به عنوان مقدمه ی ارتکاب گناه، و حرام می باشد.

استفتائات، ج 2، مسئله ی 107.

آیا نگاه کردن به فیلم های مستهجن و ماهواره ای برای مردان و زنان، بدون لذت و ریبه، جایز

است؟

آیه الله تبریزی: نگاه کردن به این گونه فیلم ها جایز نیست.

صراط النجاة، سؤال 901.

آیه الله فاضل: استفاده کردن از فیلمهای فوق که به منظور انحراف، تدارک دیده شده، جایز نیست.

جامع المسائل، ج 1، سؤال 1729.

استفاده از ماهواره و برنامه هایی که توسط دولت های غربی و سایر کشورها تهیه می شود،

برای اطلاع از برنامه های علمی و قرآنی چگونه است؟

آیت الله خامنه ای: استفاده ی مذکور گرچه فی نفسه منعی ندارد، مگر آن که برنامه هایی که به واسطه ی ماهواره پخش می شود - که محصول کشورهای غربی و یا اکثر کشورهای مجاور است - غالباً مشتمل بر تعلیم افکار ضالّه و وارونه جلوه دادن حقایق است؛ علاوه بر آن که مشتمل بر برنامه های لهو و فساد می باشد؛ حتی مشاهده ی برنامه های علمی و یا قرآنی آن هم چه بسا سبب وقوع در فساد و ابتلا به حرام می شود؛ لذا شرعاً استفاده از گیرنده ها برای مشاهده ی این نوع برنامه ها حرام است؛ مگر آن که برنامه های علمی محض و یا تماماً قرآنی و مانند آن باشد و دیدن آن ها مستلزم فساد و یا ابتلا به هیچ عمل حرام دیگری نباشد.

استفتائات، ج 2، مسئله ی 135، ص 48.

احکام تماس ها

تماس بدنی زن و مرد نامحرم چه حکمی دارد؟

هر کسی که نگاه کردن به او جایز نیست، تماس بدنی با او نیز جایز نیست و هرگونه لمس کردن بدن با هر عضوی باشد، حرام است و باید از آن اجتناب کرد، مگر از روی لباس؛ بدون قصد لذت و ریه.

آیات عظام: امام، فاضل، گلپایگانی و مکارم، عروه، نکاح، مسئله ی 47.

امام: تحریر، نکاح، مسئله ی 20.

اراکی: استفتاء.

بهجت: توضیح المسائل، با استفاده از مسئله ی 1934.

سیستانی: منهج الصالحین، نکاح، با استفاده از مسئله ی 16.

خامنه ای: با استفاده از استفتائات، ج 1، ص 89، مسئله ی 252، و مسئله ی 221.

آیا دست دادن با نامحرم جایز است؟ در صورتی که بدون قصد لذت و ریبه باشد؟

جایز نیست مگر از روی لباس؛ و در این صورت، بنا بر احتیاط، نباید دست او را بفشارد.

آیات عظام: امام، فاضل، گلپایگانی و مکارم، عروه نکاح، با استفاده از مسئله ی 47.

اراکی: استفتاء.

بهجت: توضیح المسائل، با استفاده از مسئله ی 1934.

سیستانی: منهج الصالحین، نکاح، با استفاده از مسئله ی 16.

ما در محیط دانشگاه کشورهای غربی، هنگام برخورد با اساتید زن یا دانشجویان دختر، ناگزیر

از مصافحه (دست دادن) هستیم؛ و گرنه حمل بر سوء ادب دانشجویان مسلمان می شود، تکلیف

چیست؟

لازم است به آن ها تفهیم کنید که عدم مصافحه با زن نامحرم، ناشی از سوء ادب نیست؛ بلکه معلول عقیده ی

اسلامی و تعهد به احکام آن است.

آیات عظام: امام، اراکی، بهجت، سیستانی، فاضل، گلپایگانی و مکارم: با استفاده از مدارک مسئله ی قبل.

راه رفتن با نامحرم چه حکمی دارد؟

اگر به قصد لذت و ریبه باشد جایز نیست.

آیات عظام: امام، اراکی، گلپایگانی، استفتاء.

در برخی از محافل زن ها و مردها یک جا نشسته و به صحبت می پردازند و موازین شرعی نیز

رعایت می شود آیا اشکال دارد؟

اختلاط زن و مرد نامحرم مکروه است، مگر آن که پیرمرد یا پیرزن باشند.

آیات عظام: امام، فاضل، گلپایگانی و مکارم: عروه، نکاح، مسئله ی 49.

توجه: این مکروه بودن در صورتی است که حضور به صورت مختلط، منجر به حرام نشود، در غیر این صورت اختلاط

حرام است. به طور مثال، اگر در مجلسی زنان حجاب کامل نداشته باشند و یا زینت کرده باشند و یا تماس های حرام

بین زن و مرد واقع شود، اختلاط حرام خواهد بود.

اگر زن و مرد نامحرم تنها در مکان خلوتی مشغول صحبت باشند حرام است؟

اگر مرد و زن نامحرم در محل خلوتی باشند که کسی آن جا نباشد و دیگری هم نتواند وارد شود، چنانچه بترسند که به

حرام بیفتند، باید از آن جا بیرون بروند مانند آنها در آن مکان حرام است.

آیات عظام: امام، توضیح المسائل، مسئله ی 2445.

تبریزی: توضیح المسائل، مسئله ی 2454.

فاضل: توضیح المسائل، مسئله ی 25111.

خامنه ای: استفتائات با استفاده از ج 1، س 1095، ص 342.

اراکي، سيستاني، گلپايگاني و مكارم.^[3]

آيا نشستن در کنار نامحرم در تاكسي و يا وسايل نقلیه ی دیگر جایز است؟ (در صورتی که

تماس بين اين دو از روی لباس باشد).

اگر به قصد لذت و ريبه نباشد و بر آن مفسده ای مترتب نباشد، مجرد نشستن به نحو مذکور اشكال ندارد.

آيات عظام: امام، فاضل، گلپايگاني و مكارم، عروه، نكاح، با استفاده از مسئله ی 47.

تبریزی، سيستاني و گلپايگاني: استفتاء.

اگر تماس با کسی یا چیزی برای انسان لذت بخش باشد اشكال دارد؟

هرگونه تماسی با هر يك از اعضای بدن با هر چیز و هر کسی به قصد لذت و ريبه حرام است (به استثنای همسر).

آيات عظام: امام، اراکي و گلپايگاني: استفتاء.

فاضل: استفتاء.

آیه الله تبریزی: اگر چیزی را از روی شهوت لمس کند ولی انزال صورت نگیرد، حرمتی ندارد و اگر انزال صورت

بگیرد استمنا حساب می شود و استمنا نیز حرام است. و اگر انسانی را با شهوت لمس کند، چه مرد چه زن، چه بالغ چه

غیر بالغ، حرام است و لو انزال صورت نگیرد. البته به استثنای همسر.

برخی از افراد به قصد جلب توجه دیگران به خودنمایی می پردازند، آیا این کارشان حرام است؟

خودنمایی کردن به منظور به گناه انداختن دیگری حرام است. چه در پوشیدن لباس باشد و چه در حرف زدن و نگاه کردن و یا اعمال و رفتار دیگر.

آیات عظام: امام، اراکی، بهجت، تبریزی، فاضل و گلپایگانی: استفتاء.

احکام ازدواج و نامزدی

آیا ازدواج از نظر اسلام امری لازم است؟

کسی که به واسطه ی نداشتن زن به حرام می افتد، واجب است زن بگیرد.

آیات عظام: امام، فاضل، گلپایگانی و مکارم: عروه نکاح، مسئله ی 4.

امام: توضیح المسائل، مسئله ی 2443.

تبریزی: توضیح المسائل، مسئله ی 2452.

سیستانی: توضیح المسائل، مسئله ی 2452.

فاضل: توضیح المسائل، مسئله ی 2509.

مکارم: توضیح المسائل، مسئله ی 2023.

بعضی از پدران می گویند: تا تحصیلات دختر تمام نشود، نباید ازدواج نماید، آیا تأخیر در ازدواج

کار خوبی است؟

مستحب است در شوهر دادن دختری که بالغه است؛ یعنی مکلف شده، عجله کنند.

آیات عظام: امام، فاضل، گلپایگانی و مکارم: عروه، نکاح، مسئله ی 14.

امام: توضیح المسائل، مسئله ی 2459.

تبریزی: توضیح المسائل، مسئله ی 2468.

فاضل: توضیح المسائل، مسئله ی 2525.

گاهی دختر و پسر قبل از ازدواج، مدتی را برای آشنایی، به صورت نامزدی می گذارند؛ آیا این

نامزدی اشکال دارد؟

اگر مراد از نامزدی این باشد که زن و مردی قصد داشته باشند با یک دیگر ازدواج بکنند ولی هیچ گونه صیغه ی

مَحْرَمِیَّتِی بین آنان منعقد نشده باشد، زن و مرد به یک دیگر نامحرم هستند و هیچ گونه فرقی با دیگر نامحرم ها ندارند.

آیات عظام: امام، اراکی، بهجت، تبریزی، سیستانی، فاضل، گلپایگانی و مکارم: استفتاء.

در نتیجه نگاه کردن به قصد لذت به یک دیگر، دست دادن و یا هرگونه تماس بدنی، خلوت کردن در محیط دربسته (با

همان شرایطی که در صفحات قبل گفته شد)، عدم رعایت حجاب و پوشش کافی در مقابل یک دیگر، مراوده کردن و

اختلاط به گونه ای که معمولاً زن و شوهرها با یک دیگر دارند و خلاصه هرگونه روابطی که بین دو نامحرم حرام باشد

از مواردی است که هر یک از دختر یا پسر باید از آن پرهیز کنند.

آیا دختر و پسر می توانند برای محرمیت صیغه بخوانند

خواندن صیغه ی موقت بین زوجین با اجازه ی ولی دختر اشکال ندارد.

آیات عظام: امام، اراکی، بهجت، تبریزی، فاضل، گلپایگانی و مکارم: استفتاء.

سیستانی: توضیح المسائل، مسئله ی 2385؛ و منهج الصالحین، نکاح، با استفاده از مسائل 67 و 68.

برای جلوگیری از شهوت چه باید کرد و در این صورت آیا استمناء جایز است یا نه؟

آیه الله گلپایگانی: روزه گرفتن و در صرف غذا افراط نکردن و ترک خوردن بعضی غذاهای مقوی، غریزه جنسی را

تضعیف می کند و از شدت آن می کاهد؛ ولی استمناء، به هر نحو که باشد، حرام است و بهترین راه برای این که

غریزه ی جنسی سبب آلودگی به حرام نشود، ازدواج دائم یا موقت است که ثواب بسیار هم دارد.

مجمع المسائل، مسائل متفرقه، سؤال 89.

بنا بر فتوای همه ی مراجع عظام، استمناء یا هر عمل شهوانی دیگر حرام است (مگر با همسر شرعی).

[1]. مسائل این بخش از کتاب احکام روابط زن و مرد و مسائل اجتماعی آنان، نقل گردیده که به تأیید دفاتر استفتائات

مراجع نام برده رسیده است. نظرات مقام معظم رهبری به آن اضافه گردید. (سید مسعود معصومی، احکام روابط زن و

مرد و مسائل اجتماعی آن،)

[2]. به گناه و فساد افتادن.

[3]. اراکی و گلپایگانی: بودن مرد و زن نامحرم در محل خلوتی که کسی در آن جا نیست و دیگری هم نمی تواند وارد شود حرام است؛ چه به ذکر خدا مشغول باشند یا به صحبت، خواب باشند یا بیدار نمازشان هم در آن جا صحیح نیست؛ ولی اگر طوری باشد که شخص دیگری بتواند وارد شود یا بچه ای که خوب و بد را می فهمد در آن جا باشد اشکال ندارد.

اراکي: توضیح المسائل، مسئله ی 2459.

گلپایگانی: توضیح المسائل، مسئله ی 2454.

سیستانی: ماندن مرد و زن نامحرم در محل خلوتی که کسی در آن جا نیست، در صورتی که احتمال فساد برود حرام است؛ هر چند طوری باشد که کسی دیگر بتواند وارد شود. ولی اگر احتمال فساد نرود، اشکال ندارد. توضیح المسائل، مسئله ی 2454.

مکارم: احتیاط واجب آن است که مرد و زن نامحرم در محل خلوتی که کسی در آنجا نیست و دیگری هم نمی تواند وارد شود؛ حتی اگر در آن جا نماز بخوانند، نماز آن ها اشکال دارد. توضیح المسائل، مسئله ی 2095.